

Besluitformulier Algemeen Bestuur VrZW

Datum vergadering	16 oktober 2025
Onderwerp	Opgave weerbare samenleving
Doel agendapunt	Besluitvormend
Besluitnummer	A25.04.6d
Steller en afdeling	I. Schaap (Risico- en Crisisbeheersing) en J. Eradus (gemeente Purmerend)
Portefeuillehouder	J. Michel-de Jong
Advies DB	Akkoord met doorgeleiding voorstel naar AB

Gevraagd besluit

1. Het instellen van een projectstructuur “weerbare samenleving” bestaande uit een bestuurlijke stuurgroep en een ambtelijk afstemmingsplatform om invulling te geven aan de opdracht aan VrZW om een regierol in te vullen rond de gezamenlijke opgaven in het kader van de weerbare samenleving.

Aanleiding/context

Om voorbereid te zijn op nieuwe en complexere crisissituaties (waaronder langdurige stroomuitval of verstoring van essentiële diensten) en oorlogsdreiging, zetten de NAVO, de Europese Unie en de Rijksoverheid in op een weerbare samenleving. Dat is een samenleving die in staat is om ontregelingen op te vangen en waar burgers, ondernemers, maatschappelijke organisaties en gemeenten en veiligheidsregio's samenwerken om daar voortvarend van te herstellen. Deze brede benadering van de vraagstukken rond het vergroten van de veerkracht en de weerbaarheid van onze samenleving wordt door het kabinet de ‘whole of society’ aanpak genoemd.

Het Rijk stelt middelen beschikbaar om invulling te kunnen geven aan een aantal opgaven. De taken en middelen zijn vastgelegd in het document “Bestuurlijke afspraken versterking regionale en lokale weerbaarheid in het kader van crisisbeheersing”.

In het document zijn taken en middelen onderverdeeld in vijf opgaven:

1. Noodsteunpunten en Burgerhulpverlening;
2. Versterking veiligheidsregio's t.b.v. lokale/regionale weerbaarheid;
3. Publiekscommunicatie;
4. Versterking van het maatschappelijk middenveld;
5. Kennis, onderzoek en evaluatie;

Opgave “1” vraagt nauwe samenwerking tussen veiligheidsregio en gemeenten, opgave “2” is meer gericht op de veiligheidsregio's. Voor opgaven “3”, “4” en “5” zijn andere partijen dan de gemeenten en de veiligheidsregio's leidend. Op de onderwerpen zal wel samenwerking zijn en een aantal producten zullen ingezet worden voor het realiseren van de andere opgaven. Opgave “1”, “2” en “3” en wat deze betekenen binnen de context van de regio Zaanstreek-Waterland worden onderstaand nader toegelicht. Voor de “Noodsteunpunten en Burgerhulpverlening” en “Versterking veiligheidsregio's t.b.v. lokale/regionale weerbaarheid” worden per opgave door het Rijk middelen beschikbaar gesteld.

Korte bestuurlijke samenvatting/toelichting

Opgave Noodsteunpunten en Burgerhulpverlening

De volgende kaders zijn gesteld in relatie tot het besteden van de middelen:

- Veiligheidsregio's zullen de middelen voor 2025 en 2026 benutten voor pilots die zowel regionale

- coördinatiepunten als lokale noodsteunpunten omvatten.
- Elke veiligheidsregio zal in samenwerking met inliggende gemeenten een pilot uitvoeren voor één of meerdere lokale noodsteunpunten met bijbehorende coördinatiepunt(en), en een actieve bijdrage leveren aan het landelijke project door het beantwoorden van de onderzoeksvragen vanuit de landelijke projectorganisatie ten behoeve van de tussentijdse evaluatie en eindevaluatie.
- De nadere invulling en besluitvorming hierover betreffen een gezamenlijke verantwoordelijkheid van veiligheidsregio's en gemeenten.
- Voor deze opgave worden (indicatief) de volgende bedragen beschikbaar gesteld voor VrZW; 2025: 0,18 mln. in 2025, € 0,4 mln. in 2026, € 0,8 mln. in 2027 en 2028, € 0,85 mln. in 2028 en 2029 en € 0,9 mln. structureel vanaf 2030.

Samenwerkingsstructuur:

Bestuurders en gemeentesecretarissen binnen het gebied Zaanstreek-Waterland hebben zich uitgesproken om zo veel mogelijk samen op te trekken in de voorbereiding op en waar mogelijk in de uitvoer van het vergroten van de veerkracht van de betreffende gemeenschappen. Om de doelen binnen de opgave “Noodsteunpunten en Burgerhulpverlening” te kunnen realiseren is nauwe samenwerking tussen gemeenten en VrZW noodzakelijk. Om dit realiseren is het voorstel om gezamenlijke projectstructuur in te richten. Binnen deze structuur vervult VrZW een regierol rond de gezamenlijke opgaven in het kader van de weerbare samenleving.

De voorgestelde structuur is bepaald in afstemming met o.a. de bestuurlijk portefeuillehouders Bevolkingszorg en Crisisbeheersing de directeur VrZW en de coördinerend gemeentesecretaris (CGS). De voorgestelde structuur bestaat uit een bestuurlijke stuurgroep “weerbare samenleving” en een ambtelijk afstemmingsplatform “weerbare samenleving”.

De bestuurlijke stuurgroep wordt gevormd door: de bestuurlijke portefeuillehouders “Bevolkingszorg” (standaard) en “risico- en crisisbeheersing” (wanneer relevant), samen met de coördinerend gemeentesecretaris (CGS) en de directeur van de Veiligheidsregio. De bestuurlijke stuurgroep wordt ondersteund door een bestuurlijk adviseur vanuit een gemeente, het afdelingshoofd risico- en crisisbeheersing en een ondersteunend secretaris vanuit VrZW. De bestuurlijke stuurgroep bepaalt de prioriteiten, geeft opdrachten aan het ambtelijke platform en stemt af over de ontwikkelingen met het AB. De samenstelling kan aangevuld worden op basis van de op dat moment voorliggende opgave/vraagstukken. In de stuurgroep kunnen afspraken gemaakt worden over de besteding van de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de opgave “Noodsteunpunten en Burgerhulpverlening”.

Het ambtelijk afstemmingsplatform is gericht op afstemming met, en informatiedeling tussen gemeenten en VrZW op relevante thema's. Het platform heeft geen besluitbevoegdheid. VrZW levert een voorzitter en secretaris om het overleg te faciliteren. De verder samenstelling met vertegenwoordiging uit de gemeenten en VrZW wordt bepaald op basis van de dan voorliggende vraagstukken en ontwikkelingen. In het platform kunnen afspraken gemaakt worden over het vormen van gezamenlijke werkgroepen op specifieke thema's. Indien daar besluitvorming voor nodig is wordt dit voorgelegd aan de stuurgroep.

Het bestuur wordt gevraagd te besluiten om in te stemmen met de voorgestelde structuur.

Aanstellen functionaris:

Om gemeenten te ondersteunen in het uitvoering geven aan de pilot rond een “coördinatiepunt” en een “noodsteunpunt” wordt door VrZW vanuit de beschikbaar gestelde middelen een functionaris ingehuurd voor de periode van een jaar. Naast de ondersteuning van de pilot zal de functionaris de gemeenten ondersteunen in het stimuleren van de samenwerking op vraagstukken rond de continuïteit van de gemeentelijke organisaties. De continuïteit van de gemeentelijke organisaties is randvoorwaardelijk essentieel om de gemeenschap te kunnen ondersteunen in noodsteunpunten. De werkzaamheden van de betreffende functionaris zijn, behalve bij de uitvoering van de pilot, voornamelijk gericht op coördinatie

en verbinden. Om werkzaamheden lokaal vorm te geven moeten gemeenten formatie vrijmaken en aanspreekpunten op thema's benoemen in de eigen organisaties.

De werkzaamheden worden door de betreffende functionaris uitgevoerd in nauwe samenspraak met de CGS. De CGS draagt ook zorg voor de afstemming met de andere gemeentesecretarissen op prioriteiten en knelpunten. In de loop van 2026 wordt bepaald hoe op langere termijn invulling en vorm wordt gegeven aan de besteding van de beschikbare middelen.

Versterking veiligheidsregio's t.b.v. lokale/regionale weerbaarheid

De volgende kaders zijn gesteld in relatie tot het besteden van de middelen:

- Veiligheidsregio's zetten zich in voor versterking en intensivering van regionale weerbaarheid in het kader van de crisisbeheersing. In dat kader zijn de veiligheidsregio's bijvoorbeeld op grond van artikel art. 46, tweede lid, Wet veiligheidsregio's, verantwoordelijk voor de risicocommunicatie in hun regio's en daarmee voor de publiekscampagnes in hun regio's.
- De Minister stelt een financiële bijdrage ter beschikking om te borgen dat zij zowel deze taken als al hun kerntaken goed kunnen blijven uitvoeren.
- Voor deze opgave worden (indicatief) de volgende bedragen beschikbaar gesteld voor VrZW; € 0,2 mln. in 2026, € 0,65 mln. structureel vanaf 2027.

De beschikbare gestelde middelen hebben daarmee een brede bestemming en kunnen ingezet worden om de 10% korting op de BDUR gelden te compenseren. Hierbij moet aangetekend worden dat de beschikbare middelen qua hoogte de korting grotendeels compenseren en gelijktijdig een bredere taak neerleggen bij veiligheidsregio's ten aanzien van hun rol op het weerbaarder maken van de samenleving. Besluitvorming over de middelen zal plaats vinden in de reguliere begrotingscyclus.

Opgave publiekscommunicatie

Met het oog op het versterken van zelf- en samenredzaamheid en bewustwording over dreigingen bij langdurige uitval van voorzieningen, wordt door de rijksoverheid extra geïnvesteerd in risicocommunicatie. De NCTV start in 2025 met een meerjarige publiekscampagne (waaronder een huis-aan-huis publicatie) in samenwerking met departementen, veiligheidsregio's, gemeenten, private partijen, kennisinstellingen en maatschappelijke partners voor optimaal bereik en activatie. De campagne wordt opgebouwd in meerdere fasen en er wordt rekening gehouden met de diversiteit aan doelgroepen binnen de hele samenleving. VrZW is aangesloten op de landelijke overleggen en ontwikkelingen op dit thema. Informatie wordt gedeeld met de gemeenten. Om invulling te geven aan lokale activiteiten is het noodzakelijk dat gemeenten hiervoor over formatie beschikken en aanspreekpunten benoemen. Voor deze opgave zijn door het Rijk geen aanvullende middelen beschikbaar gesteld.

Vervolgstappen

Na besluitvorming wordt bepaald welke (aanvullende) functionarissen deel uitmaken van de projectstructuur en wordt een werkgroep ingericht rond de pilots "noodsteunpunt" en "coördinatiepunt".

Personele consequenties

Eventuele gevolgen zijn afhankelijk van gekozen aanstellingsvorm t.a.v. de ondersteunende functionaris.

Financiële consequenties

De Minister stelt de volgende bedragen ter beschikking aan de Veiligheidsregio's:

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Noodsteunpunten en Burgerhulpverlening (VR)*	€ 4.500	€ 10.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 36.000	€ 37.000
Versterking veiligheidsregio's t.b.v. lokale/regionale weerbaarheid (VR)**	€ -	€ 8.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Totaal	€ 4.500	€ 18.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 61.000	€ 62.000

Noodsteunpunten en Burgerhulpverlening

Deze bijdragen zullen voor 2025 en 2026 evenredig worden verdeeld over de 25 veiligheidsregio's. Uiterlijk 1 oktober 2026 zullen het Ministerie van JenV en het Veiligheidsberaad afspraken maken over de verdeling van de financiële middelen voor 2027 over de veiligheidsregio's. Vanaf 2028 zal de bijdrage volgens het verdeelsysteem zoals beschreven in het Besluit Veiligheidsregio's als structurele reeks worden toegevoegd aan de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). Partijen bepalen vóór 1 juli 2027 via een aangepast besluit welk verdeelsysteem daarbij van toepassing zal zijn.

Dit betekent voor VrZW:

- a. € 0,18 mln. in 2025 (gelijkmatige verdeling over 25 regio's)
- b. € 0,4 mln. in 2026 (gelijkmatige verdeling 25 regio's)
- c. € 0,8 mln. in 2027 en 2028 (prognose, op basis van huidige BDUR verdeelsleutel)
- d. € 0,85 mln. in 2027 en 2028 (prognose, op basis van huidige BDUR verdeelsleutel)
- e. € 0,9 mln. structureel vanaf 2030 (prognose, op basis van huidige BDUR verdeelsleutel)

Versterking veiligheidsregio's t.b.v. lokale/regionale weerbaarheid

Vanaf 2026 zal de bijdrage volgens het verdeelsysteem zoals beschreven in het Besluit Veiligheidsregio's worden toegevoegd aan de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR).

Dit betekent voor VrZW:

- a. € 0,2 mln. in 2026 (prognose, op basis van huidige BDUR verdeelsleutel)
- b. € 0,65 mln. structureel vanaf 2027 (prognose, op basis van huidige BDUR verdeelsleutel)

Verhouding met ander beleid

- Beleidsplan
- Begrotingscyclus

Bijlagen

1. "Bestuurlijke afspraken versterking regionale en lokale weerbaarheid in het kader van crisisbeheersing"